

KNJIŽEVNOST

USTNI izpit:

Po vrsti zna naštetih književna obdobja, jih časovno umestiti, naštetih bistvene značilnosti in predstavnike posameznega obdobja; vsako spodaj navedeno književno delo zna uvrstiti v književno obdobje.

Pri vsakem književnem delu določi temo, motiv in idejo/sporočilo dela.

Pri proznih besedilih pozna okvirno vsebino celotnega dela in zna vanjo umestiti odlomek na izpitnem listu. Našteje in predstavi književne like ter opiše slog pisanja. Pri poeziji poleg vsebine določi še obliko pesmi (verz, kitica in rima) ter analizira pesniški jezik.

KNJIŽEVNO DELO:	POJMI, PRVINE INTERPRETACIJE:
• Rošlin in Verjanko/Lepa Vida/ Zeleni Jurij	ljudsko slovstvo, balada, lirski/epski pesem, motivi
• Homer, Iliada/Odiseja	mit o trojanski vojni, ep, homerska primera, epska širina, heksameter, motivi, teme
• Sofokles, Kralj Ojdip/Antigona	tebanski mit, antično gledališče, tragedija, tragičnost, pomen bogov, dramatska zgradba, analitična in sintetična tehnika, razlaga konflikta
• Biblija, Prilika o izgubljenem sinu	nastanek, sestava, kulturni in literarni pomen Biblije, prilika, antiteza, simbolika, nauk
• Brižinski spomeniki (II. spomenik)	pomen, sestava, nastanek BS, pisava in razlaga imena, pridiga
• W. Shakespeare, Romeo in Julija	renesančno gledališče, notranja zgradba drame, sintetična tehnika, tragičnost
• P. Trubar, Proti zidavi cerkva	protestantske ideje v besedilu, protestantska pridiga, pomen Trubarja za slovenski jezik
• J. Svetokriški, Na noviga lejta dan	baročna pridiga, jezik in slog
• A. T. Linhart: Ta veseli dan ali ...	začetki slovenskega gledališča, komedija, vrste komike, Linhartova priredba dela, razsvetljenske ideje
• V. Vodnik, Dramilo	razsvetljenska miselnost, motivi, ideja, metafore
• M. J. Lermontov, Jadro	romantični lirski subjekt, motivi, sporočilo
• A. S. Puškin: Jevgenij Onjegin	roman v verzih, odvečni človek, svetobolje
• F. Prešeren: Sonetni venec	sonet, notranja in zunanja zgradba, magistrale, akrostih, teme, motivi, sporočilo

- **F. Prešeren: Zdravljica**
napitnica, likovna pesem, politična pesem, motivi, ideja pomen 7. kitice
- **F. Prešeren: Krst pri Savici**
zgradba pesnitve, zgodovinska snov, tercina, stanca, sintetična/analična tehnika, epske/lirske in romantične prvine
- **G. Flaubert: Gospa Bovary/
H. de Balzac, Oče Goriot**
objektivni realizem, notranji monolog, predstavitev književne osebe, vpliv družbenih okoliščin
- **F. M. Dostojevski: Zločin in kazen**
psihološki realizem, epska širina, monolog, razlaga miselnosti/ravnanja glavne književne osebe, vpliv družbenih okoliščin
- **E. Zola, Beznica**
naturalizem in njegov odraz v književnih osebah, teme, motivi, slog
- **J. Jurčič: Deseti brat**
začetki slovenskega romana, romantično-realistične prvine, zgradba romana, sintetična in analitična tehnika
- **S. Jenko: Tilka**
novela, značajevka, obraz, tragikomičnost, posredno/neposredno opisovanje, ironija
- **I. Tavčar: Visoška kronika/Cvetje v jeseni**
zgodovinski in psihološki roman/povest, romantične in realistične prvine, kronikalna pripoved, zgradba povesti, sintetična in analitična tehnika
- **S. Jenko: Obrazi**
zgradba cikla, epsko-razpoloženska pesem, krakovjak, romantične in realistične prvine
- **S. Gregorčič, Njega ni**
ponarodelost, lirsko-epska pesem, ljudski motivi, slog
- **A. Aškerc: Mejnik**
balada, monolog, dialog, epske prvine, dramatska zgradba
- **D. Kette: Na trgu**
podoknica, impresionistična in ljubezenska pesem, vidne in slušne impresije, metafore, oblika
- **J. M. Aleksandrov, Pesem o ajdi**
impresionistična, lirska in kmečka pesem, osrednji motiv, čutne zaznave, simbolne prvine
- **I. Cankar: Kostanj posebne sorte/
Gospod stotnik**
črtica, cankarjanska črtica, simbolika, motivi, sporočilo, družbenozgodovinsko ozadje
- **I. Cankar, Martin Kačur/ Na klancu**
predstavitev književne osebe, motivi (vodilni motiv), simetrična/ciklična zgradba, realistične in simbolistične prvine

- **I. Cankar, Hlapci** družbenozgodovinsko ozadje, miselnost književnih oseb, zunanji in notranji boj glavne književne osebe, simbolistične prvine, aktualizacija
- **F. Kafka: Preobrazba** groteska, motiv preobrazbe, odnosi med liki, avtobiografski elementi
- **S. Kosovel: Slutnja** impresionizem, nominalni slog, razpoloženjska pesem
- **S. Kosovel: Ekstaza smrti** ekspresionistične prvine, vizionarska pesem, metafore, ideja
- **S. Kosovel, Kons 5** konstruktivizem, motivi, ideja, jezikovne značilnosti
- **S. Grum: Dogodek v mestu Gogi** groteska, dramska tehnika, prvine simbolizma, nadrealizma, dekadence, simultani oder, dramske osebe
- **I. Pregelj: Matkova Tina** ekspresionistična novela, prvine realizma, simbolizma in modernizma, književne osebe v družbenozgodovinskem okolju
- **Prežihov Voranc: Samorastniki/Boj na požiralniku** prvine socialnega realizma, novela, oznaka likov, simbolni pomen sporočila, epske in dramske prvine, jezik in slog
- **K. D. Kajuh: Bosa pojdiva, dekle, obsorej** lirika upora, preplet osebne in družbene teme, motivi, pesniške podobe
- **J. Menart: Croquis** intimizem, prepletanje modernosti in tradicionalnosti, likovna pesem, tema, motivi, realni in sanjski svet
- **T. Pavček, Pesem o zvezdah** intimistična pesem, pesniške podobe in simboli, sporočilo
- **C. Zlobec, Pobeglo otroštvo** intimizem, metafore, tema, motivi, sporočilo
- **D. Smole, Antigona** primerjava s Sofoklejevo Antigono, simbolni pomeni, poetična drama
- **M. Zupančič, Vladimir** razlaga motivov, moderna drama, ideja, verizem
- **C. Kosmač, Tantadruj** novela, okvirna zgradba, realistične, simbolistične in fantastične prvine, književne osebe
- **S. Makarovič: Zeleni Jurij** aktualizacija ljudske motivike, tema, motivi, sporočilo, pesniški jezik
- **G. Strniša, Večerna pravljica** pesniške podobe in njihov pomen, resničnost in pravljичnosti, grotesknost, sporočilo